

Covid-19 en recht
de coronacrisis gezien vanuit
verschillende juridische perspectieven

Corjo Jansen & Joost Sillen (red.)

Abdullah Aslan
Daan van Boxtel
Jelle van Dijk
Anne van Grimbergen
Lotte Gunneweg
Gabriëlle Haas
Noah Koch
Yifrandy Sánchez Peralta
Sam Stap
David van de Velde
Simone Wammes
Manon van Weezel

Ars Aequi Libri
2021

ISBN: 978-94-9319-945-3

NUR 820

© 2021 Ars Aequi Libri, Nijmegen.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Stichting Ars Aequi Juridische uitgeverij.

Voorzover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16b Auteurswet 1912 j° het Besluit van 27 november 2002, *Stb.* 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp).

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot de Stichting PRO (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp) te wenden. Voor het overnemen van een gedeelte van deze uitgave ten behoeve van commerciële doeleinden dient men zich tot de uitgever te wenden.

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is nagestreefd, kan voor de afwezigheid van eventuele (druk)fouten en onvolledigheden niet worden ingestaan en aanvaarden auteur(s), redacteur(en) en uitgever(s) deswege geen aansprakelijkheid.

Omslagontwerp: Manon Heinsman, Nijmegen

Inhoudsopgave

Woord vooraf	IX
------------------------	----

De rechtsgeldigheid van besluiten bij technische problemen tijdens een virtuele

AVA: de risicoverdeling	1
--	----------

Abdullah Aslan & Yifrandy Sánchez Peralta

1. Inleiding	1
2. Mogelijkheden van en voorwaarden voor het houden van een virtuele AVA	2
2.1. De hybride vergadering ex. 2:117a en 2:227a BW	2
2.2. De virtuele vergadering en de Tijdelijk wet COVID-19 (Justitie en Veiligheid)	3
3. Risicoverdeling van technische storingen	7
3.1. Gebrekkige verbinding	7
3.2. De redelijkheid en billijkheid: artikelen 2:8 en 2:15 BW.	9
4. Een aantal voorstellen	11
4.1. Voor de wetgever	11
4.2. Voor de besturen van vennootschappen	12
5. Ter afronding	13

Parlement en pandemie	15
--	-----------

Hoe de Tweede Kamer vergadert in tijden van COVID-19

Noah Koch & Sam Stap

1. Inleiding	15
2. Vergaderwijze	16
2.1. Het begin van de crisis	16
2.2. Huidige vergaderwijze	17
3. Juridisch kader	18
3.1. Grondwet	18
3.2. Reglement van Orde van de Tweede Kamer	19
4. De Kamer beknot?	20
4.1. Vergaderen binnen het gegeven kader	21
4.2. De aanpak van de Eerste Kamer	23
5. Conclusie.	25

COVID-24: zijn we er klaar voor?	27
---	-----------

Een onderzoek naar de meest geschikte juridische grondslag voor de maatregelen

Simone Wammes & Manon van Weezel

1. Inleiding	27
------------------------	----

INHOUDSOPGAVE

2.	Waar is de huidige aanpak van de coronacrisis juridisch op gebaseerd en wat zijn de voor- en nadelen hiervan?	28
2.1.	Maatregelen treffen met noodverordeningen	29
2.3.	Problematiek rondom de noodverordeningen ten aanzien van COVID-19.	30
3.	Wat brengt de Tijdelijke wet maatregelen covid-19?	32
3.1.	Analyse van de Tijdelijke wet maatregelen covid-19.	33
3.2.	Voordelen Tijdelijke wet maatregelen covid-19	34
3.3.	Nadelen Tijdelijke wet maatregelen covid-19	35
3.4.	Conclusie	36
4.	Is het staatsnoodrecht bruikbaar bij een mogelijke virusuitbraak in de toekomst of dient dit hervormd te vormen?	37
4.1.	Wat kan de overheid met het staatsnoodrecht?	37
4.2.	De bruikbaarheid van het staatsnoodrecht bij een virusuitbraak	38
4.3.	Conclusie	39
5.	Conclusie	39

Overmacht in crisistijd:

de Eerste Wereldoorlog en COVID-19	41
---	-----------

Gabriëlle Haas & David van de Velde

1.	Inleiding	41
2.	Overmacht naar Nederlands recht	42
3.	Subjectieve en objectieve leer	45
4.	Overmacht in de Eerste Wereldoorlog	46
5.	Overmacht in de COVID-19-crisis	50
6.	Conclusie.	52

Online hoor en wederhoor	55
---	-----------

Over het beginsel van hoor en wederhoor in de online mondelinge behandeling

Anne van Grimbergen & Daan van Boxtel

1.	Inleiding	55
2.	Het beginsel van hoor en wederhoor.	57
3.	De mondelinge behandeling	58
4.	De online mondelinge behandeling en het beginsel van hoor en wederhoor	60
5.	Conclusie.	62

Onvoorzien omstandigheden in de tweede golf van de COVID-19-crisis	65
---	-----------

Jelle van Dijk & Lotte Gunnneweg

1.	Inleiding	65
2.	COVID-19 als onvoorzien omstandigheid in de eerste golf	66
2.1.	Algemene leerstuk onvoorzien omstandigheid	66

2.2. Toepassing op de eerste golf in de literatuur en de rechtspraak	68
3. COVID-19 als onvoorzene omstandigheid in de tweede golf	71
3.1. Kwalificatie COVID-19 als onvoorzene omstandigheid.	71
3.1.1. ‘Timeslot’-benadering	72
3.1.2. Professionaliteit.	73
3.1.3. Door partijen getroffen voorzieningen	74
3.2. Wijziging of (gedeeltelijke) ontbinding van de overeenkomst	74
3.2.1. Verlenging voorzieningen partijen	75
3.2.2. 50/50-verdeling.	76
4. Conclusie.	76

Woord vooraf

Deze bundel bestaat uit zes artikelen, geschreven door twaalf derdejaars rechtenstudenten. Wij hebben allemaal deelgenomen aan het disciplinaire honoursprogramma *Law Extra* van de Nijmeegse Faculteit der Rechtsgeleerdheid. Met dit programma geeft zij haar meest getalenteerde studenten de mogelijkheid om hun kennis over het recht te verdiepen en te verbreden door middel van verschillende cursussen en *summercourses* in binnen- en buitenland. Zo hebben we het Romeinse recht mogen bestuderen in, *La Città Eterna*, Rome en de retorica in Nijmegen. Deze bundel is het resultaat van een van deze onderdelen, waarin we in tweetallen verschillende wetenschappelijke artikelen hebben mogen schrijven over een zeer actueel onderwerp, de COVID-19-pandemie. Deze pandemie heeft diepe sporen achtergelaten in de periode waarin wij aan het *Law Extra*-programma hebben deelgenomen, en is als zodanig een logisch onderwerp van onze bundel. In onze artikelen bespreken we enkele juridische implicaties van de COVID-19-crisis op verschillende rechtsgebieden en hoe hiermee volgens ons omgegaan kan en moet worden. Met onze bundel beogen we te laten zien hoe het Nederlandse recht ook goed kan blijven functioneren in een crisistijd, zoals deze.

Tot slot willen we onze begeleiders: prof. mr. S.E. Bartels, prof. mr. P.P.T. Boven'd'Eert, mr. M.A.D.W. de Jong, prof. mr. C.J.H. Jansen, prof. mr. C.J.M. Klaassen en mr. T. Salemink, en in het bijzonder de twee redacteurs van onze bundel, prof. mr. C.J.H. Jansen en mr. drs. J.J.J. Sillen, van harte bedanken voor hun waardevolle ondersteuning en suggesties.

Law Extra-lichting X